

Bezpečnost webových aplikací

4IZ228 – tvorba webových stránek a aplikací

Jirka Kosek

Poslední modifikace: \$Date: 2011/05/06 08:41:40 \$

Copyright © 2000-2011 Jiří Kosek

Obsah

Úvod	3
Co nás čeká	4
Šifrování přenášených dat	5
Proč šifrovat	6
Jak se dnes šifruje	7
Certifikáty a CA	8
Autentizace a autorizace uživatelů	9
Základní pojmy	10
HTTP autentizace	11
Vlastní autentizace	12
Klientské certifikáty	13
OpenID	14
Ukládání hesel	15
Autorizace	16
Nejčastější bezpečnostní slabiny aplikací	17
Nekontrolování vstupu od uživatele	18
Použití neinicializovaných proměnných	20
Ochrana session	21
SQL injection	22
Pár slov závěrem	23
Pár slov závěrem	24
Zdroje informací	25
Povinná četba	26
Další zajímavé zdroje	27

Úvod

Co nás čeká	4
-------------------	---

Co nás čeká

- šifrování přenášených dat
- autentizace a autorizace uživatelů
- přehled nejčastějších slabých míst v aplikacích

Šifrování přenášených dat

Proč šifrovat	6
Jak se dnes šifruje	7
Certifikáty a CA	8

Proč šifrovat

- některá data jsou skutečně citlivá
  - on-line bankovníctví
  - komunikace mezi obchodními partnery
  - vzdálený přístup do podnikového IS
- kromě zašifrování přenosu většina technologií nabízí ochranu před záměnou komunikujících stran

Jak se dnes šifruje

- hybridní systémy – kombinace asymetrických a symetrických šifer
- pro zabezpečení přenosu se používá SSL (Secure Sockets Layer) nebo TLS (Transport Layer Security) – protokoly umožňující zašifrovat cokoliv na bázi protokolu TCP
- prohlížeč si o zabezpečené připojení řekne pomocí speciálního URL ve tvaru

https://...

- server se s klientem dohodne na kvalitě šifrování (možnost snížení kvality šifrování počítačem mezi klientem a serverem)

Certifikáty a CA

- server posílá klientovi certifikát
- certifikát – spojuje dohromady počítač s reálně existující osobou (fyzickou či právníkou)
- certifikát slouží pro ověření totožnosti serveru
- certifikát může mít i klient, ale na webu se to zatím moc nepoužívá
- certifikát vydává certifikační autorita (CA) – ta by měla ověřit skutečnou identitu žadatele o certifikát
- prohlížeč automaticky věří certifikátům od CA, které zná (umí ověřit podpis na certifikátu)
- ostatní certifikáty je potřeba ručně doinstalovat nebo doinstalovat CA, která je vystavila

Autentizace a autorizace uživatelů

Základní pojmy	10
HTTP autentizace	11
Vlastní autentizace	12
Klientské certifikáty	13
OpenID	14
Ukládání hesel	15
Autorizace	16

Základní pojmy

autentizace

ověření totožnosti

autorizace

ověření práv pro vykonání určité činnosti

HTTP autentizace

- standardní součást protokolu HTTP
- nelze změnit podobu přihlašovacího okna
- obtížně se řeší odhlášení a automatické odhlášení po určité době
- bývá implementována na úrovni webového serveru
- hesla jsou přenášena v nekódované podobě
  - bezpečnější metoda Digest se začíná rozšiřovat až v poslední době

Vlastní autentizace

- využívá HTML formuláře a session proměnné
- mnohem větší flexibilita oproti HTTP – vlastní přihlašovací stránka, hesla uložená na libovolném místě
- v session proměnné se uchovávají informace o přihlášeném uživateli a o době jeho posledního přístupu
- odhlášení – stačí zrušit session proměnnou
- automatické odhlášení – při každém požadavku se porovnává aktuální čas s časem posledního přístupu (ten je uložen v session proměnné)
- pokud klient podporuje JavaScript, lze použít challenge-response mechanismus (heslo není přenášeno v odkrytém tvaru)

Klientské certifikáty

- využívá mechanismus SSL/TLS, ale certifikátem se neproказuje jen server, ale i uživatel
- uživatelsky méně přívětivé – uživatel musí mít na počítači k dispozici svůj certifikát
- využívá se v aplikacích, které potřebují vzbudit zdání větší bezpečnosti, např. internetové bankovníctví

OpenID

- decentralizovaný mechanismus pro jednotné přihlašování k webovým aplikacím (single sign on)
- uživatel používá jednotný OpenID identifikátor v mnoha aplikacích
- autentizaci neprovádějí jednotlivé aplikace, ale poskytovatel identity

Ukládání hesel

- aplikace by v žádném případě neměla ukládat hesla v odkryté podobě
- ukládání otisku (hashe) hesla nestačí, kvůli předgenerovaným slovníkům otisků
- doporučené je ukládat otisk hesla a „soli“

Autorizace

- obvykle se řeší až na aplikační úrovni
- přístupová práva bývají nejčastěji uložena v nějaké databázi

Nejčastější bezpečnostní slabiny aplikací

Nekontrolování vstupu od uživatele	18
Použití neinicializovaných proměnných	20
Ochrana session	21
SQL injection	22

Nekontrolování vstupu od uživatele

- veškerá data získaná od uživatele by měla být před použitím ověřena
- musíme počítat s tím, že uživatel omylem udělá chybu nebo se někdo záměrně snaží nabourat do aplikace
- data je potřeba vždy validovat na straně serveru, protože kód běžící na klientovi může uživatel měnit (např. AJAXové aplikace)
- data pocházející od uživatele (může je měnit)
  - obsah formulářových polí
  - URL adresa požadavku
  - cookies
  - HTTP hlavičky

Příklad 1. Získání libovolného souboru ze serveru

Předpokládejme, že máme skript, který generuje webové stránky. Obsah stránky získá ze zvoleného souboru a k němu doplní standardní hlavičku a patičku. Jednotlivé stránky se tak volají pomocí adresy

`http://example.org/index.php?page=uvodni.inc.`

... standardní hlavička v HTML ...

```
<?php
```

```
    include $_GET["page"];
```

```
?>
```

... standardní patička ...

Co se stane, když zlý uživatel zadá URL ve tvaru

`http://example.org/index.php?page=/etc/passwd?`

Příklad 2. Správné řešení s kontrolou dovolených vstupů

... standardní hlavička v HTML ...

```
<?php
```

```
    if (in_array($_GET["page"], array("uvod.inc", "cenik.inc", ►  
"kontakt.inc"))
```

```
    {  
        include $_GET["page"];
```

```
    }
```

```
    else
```

```
    {
```

```
        echo "Požadovaná stránka neexistuje. Pokračujte na
```

```
        <a href='index.php?page=uvod.inc'>úvodní stránce</a>.";
```

```
    }
```

Nekontrolování vstupu od uživatele (Pokračování)

?>

... standardní patička ...

Použití neinicializovaných proměnných

- některé jazyky (např. starší verze PHP) automaticky načítají data z požadavku do proměnných
- data zvnějšku mohou změnit obsah neinicializované proměnné

Příklad 3. Špatný kód

```
<?php
    if (over_prihlaseni()) $prihlasen = true;

    if ($prihlasen)
    {
        // proved' veřejně nepřístupné operace
    }
?>
```

Lze snadno napadnou přidáním `?prihlasen=1` na konec URL adresy požadavku.

Příklad 4. Správný kód

```
<?php
    $prihlasen = false;
    if (over_prihlaseni()) $prihlasen = true;

    if ($prihlasen)
    {
        // proved' veřejně nepřístupné operace
    }
?>
```

- pro snížení rizika obdobných chyb nové verze PHP nenačítají data z vnějšku (metody GET a POST, cookies) do proměnných, ale jsou dostupná ve speciálních polích `$_GET`, `$_POST`, `$_COOKIE` apod.

Ochrana session

- jediná 100% spolehlivá ochrana je SSL a vypnuté posílání HTTP hlavičky `Referer`
- útok spočívá ve špatné kontrole vstupu a v cross-site skriptování

Příklad 5. Získání session-id přenášeného v URL

1. na serveru, kde je uživatel přihlášen, je diskusní fórum
2. útočník do diskusního fóra přidá příspěvek s odkazem vedoucím na jeho server (odkaz musí být zajímavý, aby zaujal)
3. skript na útočnickově serveru z HTTP hlavičky `Referer` získá kompletní URL předchozí stránky včetně session-id
4. pomocí získaného session-id se útočník může přihlásit na server pod jménem uživatele a číst jeho data, změnit heslo, ...
5. snížení rizika:
  - všechny odkazy ve vložených příspěvcích přesměrovávat přes pomocnou stránku, která již v URL nemá session-id
  - dodatečná kontrola session-id (kontrola shody IP adresy, session-id se mění pro každou stránku)

Příklad 6. Ochrana session-id přenášeného v cookie

1. na serveru, kde je uživatel přihlášen je diskusní fórum
2. útočník do diskusního fóra přidá příspěvek s kusem JS kódu, který čte cookie

```
<script>document.write('')</script>
```

3. útočníkův skript získá obsah cookie a může ji zneužít
4. ochrana:
  - jako v předchozím případě
  - důsledná kontrola vstupních dat, nedovolit zadání HTML a JS kódu do příspěvku

SQL injection

- skripty často konstruuji SQL dotaz dynamicky na základě vstupů
- vstupy se musí pečlivě kontrolovat, aby chybný vstup neumožnil spuštění libovolného SQL příkazu

Příklad 7. Chybný skript umožňující SQL injection

Formulář obsahuje vstupní pole `jmeno` pro zadání hledaného jména

```
<?php
...
$jmeno = $_GET["jmeno"];
$spojeni = ODBC_Connect("test", "user", "password");
$vysledek = ODBC_Exec($spojeni,
    "SELECT * FROM Zamestnanci
    WHERE Jmeno LIKE '$jmeno%'
    ORDER BY Jmeno");
...
?>
```

Příklad 8. Správné řešení s kontrolou vstupu

Před předáním dat dotazu se testuje, zda řetězec obsahuje jen povolené znaky

```
<?php
...
$jmeno = $_GET["jmeno"];
if (!eregI("^-[áčďěěíóöřšťúůýž]+$" , $jmeno))
{
    echo "Hledaný text může obsahovat jen písmena.";
    exit;
}
$spojeni = ODBC_Connect("test", "user", "password");
$vysledek = ODBC_Exec($spojeni,
    "SELECT * FROM Zamestnanci
    WHERE Jmeno LIKE '$jmeno%'
    ORDER BY Jmeno");
...
?>
```

Pár slov závěrem

Pár slov závěrem 24

Pár slov závěrem

Nepodceňovat!!!!!!!!!!!!

Zdroje informací

Povinná četba	26
Další zajímavé zdroje	27

Povinná četba

- OWASP Guide to Building Secure Web Applications¹
- OpenID² – distribuovaný systém pro autentizaci uživatelů

¹ <http://prdownloads.sourceforge.net/owasp/OWASPGuide2.0.1.pdf?download>

² <http://openid.net/>

Další zajímavé zdroje

- WWW Authentication³ – rozsáhlý článek o možnostech autentizace na webu
- Open Web Application Security Project⁴ – popis nejčastějších druhů bezpečnostních chyb v aplikacích
- Pěkná ukázka využití SQL injection pro nabourání do špatně zabezpečeného serveru⁵

³ <http://www.seifried.org/security/www-auth/>

⁴ <http://www.owasp.org>

⁵ <http://web.archive.org/web/20051026171811/http://www.underground.cz/969>